האשה נקנית פרק ראשון קידושין לה.

ולרבי יוחנן בן ברוקא [6]דאמר על שניהם הוא אומר [1]ויברך אותם אלהים [2]פרו ורבו מאי איכא למימר משום דהוה ת"ת ופדיון הבן שני כתובים הבאים כאחד [3]וכל שני כתובים הבאים כאחד אין מלמדין ולרבי יוחנן בן ברוקא נמי ניהוו פריה ורביה ומורא שני כתובים הבאים כאחד ואין מלמדין צריכי דאי כתב רחמנא מורא ולא כתב פריה ורביה הוה אמינא וכבשוה אמר רחמנא איש דדרכו לכבש אין אשה דאין דרכה לכבש לא ואי כתב פריה ורביה ולא כתב מורא ה"א [7]איש דסיפק בידו לעשות אין אשה דאין סיפק בידה לעשות לא וכיון דאין סיפק בידה לעשות לא תתחייב כלל צריכא הניחא למ"ד שני כתובים הבאים כאחד אין מלמדין אלא למ"ד מלמדין מאי איכא למימר אמר רבא [8]פפונאי ידעי לה לטעמא דהא מילתא ומנו רב אחא בר יעקב אמר קרא [1]והיה לך לאות על ידך ולזכרון בין עיניך למען תהיה תורת ה' בפיך [9]הוקשה כל התורה כולה לתפילין מה תפילין מ"ע שהזמן גרמא ונשים פטורות אף כל מ"ע שהזמן גרמא נשים פטורות ומדמצות עשה שהזמן גרמא נשים פטורות מכלל דמ"ע שלא הזמן גרמא נשים חייבות הניחא למ"ד תפילין מ"ע שהזמן גרמא אלא למ"ד תפילין [10]מ"ע שלא הזמן גרמא מאי איכא למימר מאן שמעת ליה דאמר תפילין מ"ע שלא הזמן גרמא ר' מאיר וסבר לה שני כתובים הבאים כאחד [11]וכל [12]שני כתובים הבאים כאחד אין מלמדין ולר' יהודה דאמר שני כתובים הבאים כאחד מלמדין ותפילין מ"ע שלא הזמן גרמא מא"ל משום דהואי מצה שמחה והקהל שלשה כתובים הבאים כאחד ושלשה כתובים הבאים כאחד אין מלמדין: [13]וכל מצות לא תעשה וכו': מנהני מילי [14]אמר רב יהודה אמר רב וכן תנא דבי ר' ישמעאל אמר קרא [3]איש או אשה כי יעשו מכל חטאת האדם [2]השוה הכתוב אשה לאיש לכל עונשים שבתורה [3]דבי רבי אליעזר תנא אמר קרא [4]אשר תשים לפניהם השוה הכתוב אשה לאיש לכל דינים שבתורה דבי חזקיה [5]תנא אמר קרא [5]והמית איש או אשה השוה הכתוב אשה לאיש לכל מיתות שבתורה [15]וצריכא דאי אשמעינן הך קמייתא משום כפרה חס רחמנא עלה אבל דינין אימא איש דבר משא ומתן אין אשה לא ואי אשמועינן הא משום דחיותה היא אבל כופר אימא איש

ופדיון הבן. דילפינן לעיל בפירקין (דף כט.) כשיס פטורות מלפדות בניהם דכתיב [6] תיפדה תפדה: ולר' יוחנן בן ברוקא דאמר. חיובא בפריה ורביה כתיב בנשים היכי ילף תו שאר מצות עשה שלא הזמן גרמא למיחב ממורא הא הוו מורא ופריה ורביה שני כתובים הבאים כאחד: לריכי. כלומר לאו באין כאחד ניהו ולמימרא דאין מלמדין אלא מדרוייהו לריכי דאי הוה כתב חד לא גמיר לידך מינה: דרכו לכבש. את הארץ במלחמה ואין דרכה כו' וכיון דלא קרינן בה וכבשוה לא קרינן בה פרו ורבו: סיפק בידו לעשות. לכבד את אביו שאין אימת אחרים עליו: לא תתחייב כלל. אפילו פטור: הניחא כו'. לעיל קאי לאותיבנא גילף מת"ת ושאינן משום דהוי ת"ת ופדיון הבן כו': מא"ל. גילף מת"ת ופדיון הבן שאר מצות עשה שלא הזמן גרמא לפטור: פפונאי ידעי כו'. תלמידיס שבפפונא ומנו רב אחא בר יעקב שהיה דר בפפונא כדאמר בהשומפין (ב"ב דף טז.) גבי שטן ופגיעה בש"ש נתכוונו דרשה רב אחא בר יעקב בפפונא אתא שטן ונשקיה אכרעיה: למען תהיה תורה ה'. הרי כל התורה הוקשה לתפילין ולא שבקינן הקישא ונמרינן מבנין אב ממלה והקהל לזמן גרמא ולא מתלמוד תורה ופדיון הבן לשלא הזמן גרמא: ומדמצות עשה שהזמן גרמא נשים פטורות שלא הזמן גרמא נשים חייבות. מדאילטריך למיכתב היקישא למיפטריהו מזמן גרמא מכלל דבשאר מצות חייבות: הניחא כו'. פלוגתא היא במסכת שבת (דף פח.) ובפרק בתרא דעירובין (דף לה:): מא"ל. מ"ל היכא איכא למילף דשלא הזמן גרמא נשים פטורות: ומאי מאן שמעת ליה דאי סברא ר"מ. בעירובין ולדידיה לא אילטריך היקישא אלא כדגמרינן בגרשא מבנין אב וגמר מלאיה דהוי מצות עשה שהזמן גרמא ונשים פטורות ודקשיא לן לעיל ונילף ממלה והקהל לחיובא ר"מ סבר שני כתובים הבאים כאחד אין מלמדין: ופרכינן ולרבי יהודה דאמר מלמדין. בסנהדרין כפ' ד' מיתות (דף פז:) ואמר נמי בעירובין (דף לו:) תפילין מצות עשה שלא הזמן גרמא מא"ל מהיכא מיתי פטורא למצות עשה שהזמן גרמא: משום דהוי שמחה כו'. ולא סבירא לן כאביי דאמר לעיל אשה בעלה משמחה: לכל עונשין. ולאיזו [8]עונשין מלקות הן: דבי ר' אליעזר תנא כו'. לאו לפרושי מתני' מייתי לה אלא איידי דאייתיה עונשין מייתי נמי תנא מהיכא איתרבו לדיני ממון ומיתה למות על ידן ההוכחן: לכל מיתות. שיתחייב ההוכחן עליהם מיתה וכן השור כופר: הך קמייתא. דמשתעי בקרבן שבועת הפקדון דגזל הגר כפ' נשא: דחיובה היא. דאי ליתא בכלל דיינין אין לה חיים הכל גוזלין אותה והיא גוזלת את אחרים והכל בדילין הימנה: אבל כופר. והמית איש או אשה דמשתעי גבי כופר דשור המועד שהרג את האדם: דאיכא

ח"כ ליכא אלא ב' כתובים ומאי מתרץ (ב) ר' יהודה דאמר מלמדין ממ"ע שהזמן גרמא אימא דילף לחיוב ממלה והקהל וי"ל דמוקי קידוש היום בהדי מלה והקהל והוו ג' כתובים ואין מלמדין ונשים (ג)חייבות בקידוש היום מן התורה דכתיב (שמות כ) זכור את יום השבת זכרהו על היין וכל שיש בשמירה יש בזכירה והני נשי הואיל ואיתנהו בשמירה איתנהו נמי בזכירה. משום כפרה חס רחמנא עליה. וא"ת כ"ש דאם לא נכתבה חס עליה עפי דאין עליה לא עונש ולא מצוה וי"ל דמכל מקום איצטריך (ד)כפרה היכא דכתיב בה עונש לנשים בהדיה כגון גבי עריות: אים

מסורת הש"ס

א) ומות סה: ניטין מג: שבת קיח., ב) [בכת"י טסף: ויאמר לסה אלהים. וכ"ה בפסוק וביבמות], ג) [לעיל כד. וס"ן], ד) [לעיל ל:], ה) [כ"ק גד:], ו) [מכות יח.], ז) עירובין לי:, ח) [לעיל כד. וס"ן], ט) [בכת"י ליתא עד לאחר. ולכאורה הוא יתור לשון], י) סנהדרין מג. סוכה כח. יומות פד: כ"ק עו. תמורה כ: נדה מח:, כ) [כ"ק טו. ע"ש], ל) [כ"ק טסף: ורבי יוסי הגלילי. ובכמ"י: בר' יוסי הגלילי], מ) כ"ק סס. עוקצ. ומכ"י בפפחים], ס) [נדל"ל עוקצ. וכרש"י בפפחים], ע) [תוה"ר: לא פריך אפילו לרבנן], פ) [לד ע"ב ד"ה נשים], צ) [אל"ל דכיון דאיכא]. ק) [נ"ל כדפירש. וכדפר"ר: כדפיר"ן], ר) [כל זה עד סופו ליתא בהדיא בכתיבות כ: וכן בברכות כ: ס"ל לרבא כך אבל אביי ס"ל בברכות והנה תוס' דסכת אליבא דאביי קיימי וא"ש ואולי אביי חזר כו מכי שמעיה מרבא דברכות בהדיא עליו שפתי תפיות בדבר], ש) [נתוה"ר: איצטריך לאשמעינן דיש לחס כפרה וכו'].

הגהות הב"ח

(א) תוס' ד"ה מכלל וכו' מתלמוד תורה לו מפדיון הבן הייטי מ"ע: (כ) ר"ה משום דהר וכו' ומאי מתרץ לר' יהודה:

מוסף תוספות

א. ואומר השר מקרני דא"צ למינמר מ"איה כפרש"י אלא. תוס' ישנים מובא במהרש"א וע"י מהרש"ל ועצמו"ר שמפרשים תוס' לשיטת רש"י. ב. וכן כל דוכתא דאמרינן ב' כתובים אין מלמדין הא איפכא מלמדין בלא שום קרא אחרינא. שם.

עין משפט נר מצוה

שפז א מיי' פ"ב מהל' ע"ז הל' ג סמג לתין נח:

שפח ב מיי' פי"ז מהל' מיטורי ביאה הל' ה סמג לתין קכה:

תורה אור השלם

1. וַיְבָרֶךְ אֹתָם אֱלֹהִים וַיֹּאמֶר לָהֶם אֱלֹהִים פְּרוּ וּרְבוּ וּמִלְאוּ אֶת הָאָרֶץ וְכִבְשֻׁהָ וּרְדוּ בִּדְגַת הַיָּם וּבְעוֹף הַשָּׁמַיִם וּבְכָל חַיָּה הָרֹמֶשֶׂת עַל הָאָרֶץ:
בראשית א כח

2. וְהָיָה לְךָ לְאוֹת עַל יָדֶךָ וּלְזִכָּרוֹן בֵּין עֵינֶיךָ לְמַעַן תִּהְיֶה תּוֹרַת יְיָ בְּפִיךָ כִּי בְיָד חֲזָקָה הוֹצִאֲךָ יְיָ מִמִּצְרָיִם:
שמות יג ט

3. דַּבֵּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אִישׁ אוֹ אִשָּׁה כִּי יַעֲשׂוּ מִכָּל חַטֹּאת הָאָדָם לִמְעֹל מַעַל בַּיְיָ וְאָשְׁמָה הַנֶּפֶשׁ הַהִוא:
במדבר ה ו

4. וְאֵלֶּה הַמִּשְׁפָּטִים אֲשֶׁר תָּשִׂים לִפְנֵיהֶם:
שמות כא א

5. וְאִם שׁוֹר נַגָּח הוּא מִתְּמֹל שִׁלְשֹׁם וְהוּעַד בְּבְעָלָיו וְלֹא יִשְׁמְרֶנּוּ וְהֵמִית אִישׁ אוֹ אִשָּׁה הַשּׁוֹר יִסָּקֵל וְגַם בְּעָלָיו יוּמָת:
שמות כא כט

מוסף רש"י

על שניהם הוא אומר כו'. דאמר נמי מיפקדה תפריה וכרים (לעיל מג.), דסיפק בידו לעשות. יכול, אלין מוזה כיבי (לעיל לז.), פפונאי. בני פפונא, שם מקום (ב"ב ד:). הניחא למ"ד תפילין מצות עשה שהזמן גרמא. וקסבר ליה לאו זמן תפילין מ"ע שבת דיי"ש לאו זמן תפילין הילכך כיון דאיכא שבתא דלא מחייב בה זמן גרמא הוא (לעיל לז.). תפילין מצות עשה שלא הזמן גרמא. מצות תפילין כל שעה נמ כשבת דאי מפקת הי לה זמן קבוע (עירובין צו.). לכל עונשין שבתורה. לאו יכרת, אבל עשה לא הוי עונש, הלכך מצות עשה שהזמן גרמא נשים פטורות, אבל לא תעשה כין שהזמן גרמא כין שלא הזמן גרמא נשים חייבות (יבמות פד:). מכאן שהנשים חייבות על כל לא תעשה שבתורה שהרי עונשן מלקות (פסחים מג.). אשר תשים לפניהם. סולן בכלל (ב"ק מו.). הך קמייתא. אים לו אשה כי יעשו דמשתעי בקרבן (שם). משום כפרה חס רחמנא. דמיהו כלים לענין כפרה (שם). משום דחיותה היא. לאו לא הואי בכלל דיינין הוי פרטי תגרי מינה (שם).

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com